

ARHIVA +



„Moji mali Romi smiju se kad im pustim 'Besame mucho'“



Silvana Perica

čet, 16/10/2025 - 11:27



Jovica Radosavljević s Romkinjama iz folklorne skupine

U našu udrugu bi se i sve druge romske udruge trebale ugledati, kaže napola u šali Jovica Radosavljević, predsjednik udruge Romski resursni centar iz Darde u Baranji. Možda je u pravu, jer ta udruga organizira ono što je romskoj djeci najpotrebnije: pomoć u učenju. Dvoje zaposlenih na pola radnog vremena i četvero volontera brinu sada o dvadeset sedmero djece, među njima ih je četvero neromske. Oni dolaze u prostorije udruge, pišu zadaće, ponavljaju gradivo i lakše drže korak s djecom koja rastu u drugačijem okruženju, koja imaju bolje obrazovane roditelje.

Međutim, to je pomoć u učenju koja će trajati točno godinu dana, jer je riječ o projektu koji financira Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine, sredstvima Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH. Romski resursni centar jedna je od četiri romske udruge kojima je odobreno financiranje projekata koje su sami predložili. Ukupno je podijeljeno malo manje od 200 tisuća eura, svaka udruga dobila je blizu 50 tisuća eura. Romski resursni centar dobio je 49.930 eura za projekt 'Snaga zajednice, znanje, rad i kultura' koji traje od 1. rujna 2025. do 31. kolovoza 2026. godine i obuhvaća različite aktivnosti. Po tom projektu, samo desetero djece

bi moglo dolaziti u udrugu po pomoć u učenju, ali primaju se svi koji dođu.

Pomoć u učenju organizira se tu već tri godine i imali su preko šezdesetero djece, tako da petero pomagača nisu stizali obaviti sve što je trebalo, govori Radosavljević.

U ovom trenutku država je manjak u proračunu odlučila nadoknaditi smanjivanjem broja osobnih pomagača djeci s poteškoćama, pa jedan pomagač mora brinuti o više djece istovremeno. Možda je zato preoptimistično predlagati da država preuzme financiranje stalne pomoći u učenju romskoj djeci, tako da to ne bude po projektima, od godine do godine. I da obuhvati svu romsku, pa i drugu djecu koja takvu pomoć trebaju. Dio toga vjerojatno će dati cjelodnevna škola, ali ovoj djeci treba rad s malo djece po jednom pomagaču.

- Brinemo i o tome da dijete opere ruke prije jela te da od nas ode sito – kaže Radosavljević, iako zapravo udruga nije dobila dovoljno novca da svakom djetetu osigura obrok, nego se snalaze sami, imaju i donatore.

Osim pomoći u učenju djeci, Romski resursni centar organizira i osposobljavanje Romkinja, koje polaze različite tečajeve, uče šivati, a mogu postati i njegovateljice starijih osoba. Organizira se i osposobljavanje i dobivanje mikro kvalifikacije rukovanja bagerom, utovarivačem, viličarom, te obrazovanje za pomoćnike u nastavi, sve u sklopu projekta koji je dobio novac na državnom natječaju.

Brine se ovdje i za očuvanje romske kulture i jezika. Djeca su tako sudjelovala u radionici koja se bavila kuhanjem starih romskih jela, a bila su i modeli za stvaranje zaboravljenih frizura s puno mašnica. Ovdje Romi žive već dugo, između 500 i 700 godina, kaže Radosavljević. Ovdrašnji Romi su Romi Munćani i govore starorumunjskim dijalektom. I Romi Bajaši su došli iz Rumunjske i govore također dijalektom rumunjskoga, pa su i dardanske Munćane uvrstili u istu romsku skupinu. Romi Bajaši inače žive u Međimurju u koje su doselili u 19. stoljeću, tako da zapravo nije riječ o istoj romskoj skupini. Među Munćanima ima i katolika i pravoslavaca.

U Dardi je proslavljen i Svjetski dan Roma 8. travnja, kad je priređena Bblošijada, priprema starog jela Roma Munćana. Bbloše (tako se piše, s dva b) se kuha u kotliću, baš kao i fiš paprikaš, a sastoji se od piletine i raznog povrća.

Radosavljević jako hvali načelnika Darde koji je uspio povući novac iz EU i izgraditi 87 kuća za Rome, koji su do tada živjeli u jako lošim uvjetima u barakama, a i romsko naselje zvali su Darđani Barake. HDZ-ovac Anto Vukoje i dalje je načelnik Darde, a zahvaljujući njemu romsko je naselje s oko 700 stanovnika preobraženo u obnovi koja je od početne ideje do useljenja trajala deset godina.

Kao i Hrvati, i Romi iz Darde odlaze iz Hrvatske, ima ih u Njemačkoj, Austriji, Engleskoj, Italiji, priča nam Radosavljević, dodajući kako se sad već i vraćaju. Sjeća se i kako je bilo teško nakon mirne reintegracije, bilo je dosta netrpeljivosti, ali sad je bolje, prošlo je od tada dosta godina. Još prije dvadesetak godina, Romi nisu mogli ući u zgradu bivše srednje škole u kojoj se danas nalazi Romski resursni centar, u kojoj su i druge udruge.

Sam Radosavljević je odrastao izvan romskog naselja, u kući u selu koju su njegovi roditelji kupili. Ističe kako se može činiti nevjerovatnim, ali romska djeca nikad nisu čula ni uobičajenu pop ili rock muziku i kad im je on pušta, smiju se. Čuli su, naime, samo romsku glazbu ili narodnjake, izolirani kao da i ne žive u Hrvatskoj.

- Pustim im 'Besame mucho', a oni se smiju, to im je potpuno strano – priča šef ove udruge, koji se pronašao u plesu i pjesmi, u folkloru

kojim se bavi već godinama, a i folklorna grupa ove udruge sudjeluje na različitim manifestacijama.

Vodili su djecu i na more, uz pomoć udruge iz Pule 'Naš san njihov osmijeh', potrajalo je to od 2005. do 2023. godine. Kad su išli, dobili su i poduku iz plivanja. I u Dardi bi mogli plivati u jezeru, ali, kaže Radosavljević, stare majke (bake) nisu djecu puštale na kupanje, jer među Romima vlada duboko ukorijenjen strah od vode. Romska djeca iz Darde više ne idu na more. Zapravo, možda bi osnivanje novog ferijalnog saveza, s jeftinim ljetovanjem za djecu i mlade bilo dobro rješenje za svu siromašniju djecu u Hrvatskoj, a mogla bi se organizirati i razmjena s drugim zemljama. Čini se da su u Dardi učinili puno toga za romsku zajednicu i bilo bi dobro da to mogu i dalje, te da i drugi načelnici požele graditi kuće za 'svoje' Rome.

Članak je treći u serijalu "Školovanje Roma - između knjige i starog željeza" podržan u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

najnovije

uto, 25/11/2025 - 10:58

Prošle godine u osnovnim školama 5.363 romske djece

pon, 24/11/2025 - 09:08

Neka bude borba neprestana

čet, 20/11/2025 - 09:18

Kako smo se na Dan sjećanja prisjetili i davno umrlog Vjesnika

sri, 19/11/2025 - 11:02

Ubijte glasnika

sri, 19/11/2025 - 00:06

Kako gradonačelnik Tomašević obmanjuje javnost o spašavanju grada

pet, 14/11/2025 - 15:02

Ekstremna ljevica: Kriva je!

čet, 13/11/2025 - 09:31

Studentski bunt 2009 – politička subjektivizacija jedne generacije

sri, 12/11/2025 - 19:42

HND najavio prosvjede zbog napada na novinare

uto, 11/11/2025 - 11:52

Groteskna hipokrizija: nisu problem proustaške prijetnje maskiranih crnokošuljaša, nego manjinske manifestacije koje crnokošuljaši žele zabraniti

pon, 10/11/2025 - 15:56

Deklaracija o Domovinskom ratu: Potpisujemo!

Impressum

Forum.tm | Nakladnik: neprofitna udruga Dom kulture Zagreb | Adresa:
Nova cesta 115,

10000 Zagreb | email: domkulturezagreb@gmail.com | Uredništvo: Dom
kulture Zagreb

TKO? Neprofitna udruga Dom kulture **ŠTO?** Forum.tm, prostor za

slobodne ljude i one koji to žele postati **KADA?** Jučer, danas, sutra

GDJE? www.forum.tm **ZAŠTO?** Da bi stvari bile jasnije